

VERTROUWELIJK

MAANDOVERZICHT

No *4.0.* 1958

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

V E R T R O U W E L I J K

Maandoverzicht no. 7/8 - 1958.

(Tijdvak van 1-7-'58 - 31-8-'58).

I N H O U D

I. <u>Communisme Internationaal.</u>	blz. 1 - 8
De geheime conferentie van Chroestsjow en Mao Tse-toeng te Peking	1 - 2
Verdere politieke degradatie van oud-Sowjetpremier maarschalk Boelganin	2 - 3
Vijftien communistische partijen beraadslaagden in Oost-Berlijn	4 - 5
Het vijfde partijcongres van de SED; Ulbrichts centrale machtspositie nog verder versterkt	5 - 6
Tactisch-politieke nasleep van de executie van Nagy e.a. .	6 - 7
II. <u>Activiteiten van de CPN en haar hulporganisaties.</u>	8 - 30
Partijleden reageerden ongeanimeerd op de gebeurtenissen in het Midden-Oosten.	8
CPN-activiteiten tot een dieptepunt gedaald	8 - 9
Het optreden van de groep Wagenaar c.s.	9 - 10
Meer positief-communistische tendensen in "De Brug" . . .	10 - 11
Strijd van de CPN tegen "laster".	11
Bevooroordeeld onderzoek van de CPN tegen de illegale partijleiding in de laatste oorlogsjaren.	12 - 14
Nederlandse uitgave van nieuw internationaal communistisch maandblad	14
De aanhoudend slechte financiële positie van de CPN . . .	15 - 16
<u>Vredesbeweging</u> - Het congres van de WVR in juli jl. te Stockholm	17 - 21
Internationaal Buchenwaldcomité; onthulling van een monument; Nederlandse bijdrage.	21 - 23
Uilenspiegelkamp 1958	24 - 26
<u>Vakbeweging</u> - De relatie tussen oude EVC en de partijgetrouwe nieuwe formatie.	26 - 30
WVV-jeugdconferentie in Praag	29 - 30

III. <u>Overige groeperingen.</u>	31 - 33
De protesten van de PSP tegen Oost en West; politiek-radicalen standpunten.	31 - 32
Houding van de PSP tegen de CPN.	33
IV. <u>Activiteiten van Indonesiërs etc.</u>	34
Grotere R.I.-belangstelling voor de Ambonezen.	34

* * *

HOOFDSTUK I - COMMUNISME INTERNATIONAAL.

Moskou beraadslaagt in Peking.

Op 3 augustus 1958 verscheen ter afsluiting van een drie-daagse conferentie in de Chinese hoofdstad een communiqué, ondertekend door Chroestsjow als eerste secretaris van de CPSU en als voorzitter van de raad van ministers van de USSR en door Mao Tse-toeng, als president van het centraal comité der Chinese communistische partij en van de Chinese Volksrepubliek. Blijkens dit document namen wederzijds aan dit overleg deel, de ministers van defensie en van buitenlandse zaken alsmede de specialisten voor kwesties betreffende de staten van het socialistische blok. Sedert de vestiging van het communistische bewind in China was dit de vierde bespreking op het hoogste niveau. De ontmoeting leidde tot "volledige overeenstemming".

In het woordenrijke stuk worden militair-politieke en ideologische problemen behandeld. De spanning in het Nabije Oosten heeft de gesprekspartners nog eens volop gelegenheid geboden fel te fulmineren tegen de Amerikaans-Britse "agressie" en tegen "de imperialisten" in het algemeen.

Het zelfbeschikkingsrecht van de volkeren wordt onaantastbaar geacht, een passage, die met de herinnering aan het Hongaarse drama van november 1956 en de recente ter dood bringing van Nagy, Maleter en anderen, aandoet als een frase.

Het communiqué spreekt verder over de "wederzijdse bijstand", die partijen elkander zullen verlenen doch daarover wordt niet nader uitgeweid.

De eenheid van het socialistische kamp.

De besprekingen in Peking hebben opnieuw doen uitkomen dat de partners het handhaven van de ideologische eenheid van het "socialistische kamp" een belang van de eerste orde achten. Ook hier weer ongemeen heftige uitvallen tegen het "revisionisme" in het algemeen en tegen het Joegoslavische partijprogram - als exponent van dit "hoofdgevaar" - in het bijzonder.

De CPSU en de CP-China willen onvermoeid "de heilige eenheid" (der marxistisch-leninistische partijen) behoeden, voor de zuiverheid van het marxisme-leninisme strijden, de beginselen van de Moskouse "Verklaring der Communistische en Arbeiderspartijen" (november 1957) verdedigen en een "onverzoenlijke" strijd tegen het revisionisme voeren.

Het communiqué heeft al met al weinig nieuws gebracht en slechts bevestigd dat de politieke koers van het internationale communisme harder is geworden. Of zich economische deskundigen in de te Peking bijeengekomen delegaties bevonden, heeft het uitgegeven slotcommuniqué niet onthuld. Na afloop van de conferentie is in het Westen de vraag gerezzen of beide partijen in hun beraadslagingen ook atoomkwesties hebben betrokken en of China eventueel van de Sowjet-Unie kernwapenen zal verkrijgen. Hierover is tot dusver niets officieel bekend gemaakt.

Naast het probleem van een eventuele kernbewapening voor China was er nog een ander vraagpunt, nl. de top-conferentie waarover het in Peking uitgegeven document weinig, of geen opheldering bracht. Aan de vooravond van zijn bezoek aan China, had Chroestsjow in het belang van de wereldvrede met klem aangedrongen op het houden van een spoedzitting van de Veiligheidsraad. Niet alleen de Grote Vier zouden daaraan volgens het plan van de Sowjet-premier hebben moeten deelnemen, maar ook de premier van India en de secretaris-generaal van de Verenigde Naties. Binnen acht dagen sedert zijn vertrek naar Peking kwam Chroestsjow op dit plan terug. Op 5 augustus drong hij aan op een top-bespreking in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, en zeide daarbij geen prijs te stellen op een ontmoeting met een vertegenwoordiger van nationalistisch China in de Veiligheidsraad, terwijl het werkelijke China niet is vertegenwoordigd.

Het Pekingse communiqué van 3 augustus bevatte in zeer algemeen gestelde termen de wens spoedig een "topconferentie" te beleggen. Op 5 augustus publiceerde Moskou het hiervoren vermelde, ingrijpend veranderde plan, waarmede China daags daarop zijn volle instemming betuigde. Hoewel Moskou en Peking terzake waarschijnlijk wel politiek touwgetrokken zullen hebben, kan uit deze gang van zaken echter niet zonder meer worden geconcludeerd, dat Chroestsjow voor politieke druk van Mao Tse-toeng zou zijn gezwicht.

Verdere politieke degradatie van Boelganin.

Na zijn aftreden als Sowjet-premier op 27 maart jl. was maarschalk Boelganin benoemd tot president van de Sowjet-Staatsbank, in welke hoedanigheid hij de ministersrang nog behield. Midden augustus werd bekend gemaakt dat Boelganin ook deze functie, die hem nog aan de hoofdstad bond, moest prijsgeven. Hij is benoemd tot voorzitter van een der belangrijkste economische raden van de Sowjet-Unie te Stavropol in de Noordelijke Kaukasus.

Bij de jongste verkiezingen voor de Opperste Sowjet was de maarschalk daar kandidaat gesteld, hetgeen toen al werd uitgelegd als een onmiskenbare politieke discriminatie aangezien regeringsleden gewoonlijk in een centraal district als lijststaanvoerder optreden. Nòg is Boelganin* lid van het partijpresidium, een functie die onwezenlijk aan doet gelet op zijn tegenwoordige positie.

Waar Malenkow in februari 1955 bij zijn terugtreden als voorzitter van de ministerraad openbaar belijdenis deed van zijn zogenaamd ontoereikende bestuurscapaciteiten in die sleutelpositie, werd aan maarschalk Boelganin thans een stille aftocht vergund. Zijn politieke onttroning lijkt nochtans een voldongen feit.

Het lot van Boelganin schijnt de juistheid te bevestigen van de vroegere veronderstellingen, dat hij in de spannende juni-dagen van 1957 gedurende de machtsstrijd in partijpresidium en centraal-comité, niet volkomen "loyaal" tegenover Chroestsjow had gestaan. Chroestsjow heeft hem hiervoor uiteindelijk de rekening gepresenteerd.

Chroestsjows macht.

De politieke vergeldingsactie waarvan ditmaal Boelganin het slachtoffer is geworden toont eens te meer aan dat de als onstuimig en emotioneel gekenschetste Nikita Chroestsjow in wezen berekenend en doelbewust is en aldus weet te handelen. Hij heeft bovenal in de laatste anderhalfjaar in zakelijk en persoonlijk opzicht vele politiek hachelijke situaties weten te beheersen en zich als "eerste onder gelijken" een unieke leiderspositie veroverd. Ofschoon Chroestsjow van 1956 af zelf de campagne tegen de persoonsverheerlijking van Stalin leidde en aanvankelijk aanmoedigde, bracht de combinatie van eerste partijsecretaris en Sowjet-premier hem de macht en de glorie, die vóór hem alleen Stalin in het Sowjet-rijk heeft gekend. Weliswaar onder andere omstandigheden dan bij Stalin het geval was, wordt ook thans weer aan één leidersfiguur van hoog tot laag heel bijzondere lof toegezwaaid. President Worosjilow gaf daarvan op 27 maart 1958 een treffend staaltje toen hij de Opperste Sowjet bekend maakte met de "voordracht" om Chroestsjow te bekleden met het premierschap. Zonder overdrijving kon volgens hem worden gezegd, "dat de volkeren van de gehele wereld Nikita Sergewitsj Chroestsjow thans kennen als de standvastigste, principieelste en meest onvermoeide voorlichter van de vrede, als strijder tegen het gevaar van een nieuwe oorlog en als ijveraar voor de vreedzame samenwerking van alle landen ter wereld".

- 15 communistische -

* Op 8-9-58 is bekend gemaakt dat Boelganin als lid van het partijpresidium is afgezet.

15 communistische partijen bijeen,

De communistische partijen van de om West-Duitsland gelegen landen beraadslaagden van 27-29 juni 1958 in Oost-Berlijn in "regionale" conferentie. Tot het houden van dit soort bijeenkomsten was zoals bekend in november 1957 te Moskou in beginsel besloten. Volgens het officiële communiqué trad het centraal comité van de KPD thans als gastheer op van de deelnemende partijdelegaties uit België, Denemarken, de Duitse Democratische Republiek, Frankrijk, Groot-Brittannië, Italië, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Tsjechoslowakije, Zweden en Zwitserland.

Het hoofdpunt op de agenda was de strijd tegen de voorgenomen voorziening van de Duitse Bondsrepubliek met kernwapens. Uit verschillende passages van de op 4 juli gepubliceerde gemeenschappelijke slotverklaring kan echter worden afgeleid, dat ook de algemene politieke lijn van het communisme in de besprekingen werd betrokken.

Dit overleg van 15 partijen is een onderdeel van de versterkte, door Moskou geleide campagne tegen de NAVO, meer speciaal nog tegen de aanleg van raketbases en de in het vooruitzicht gestelde atoombewapening van West-Duitsland. Nagenoeg terzelfdertijd organiseerde het WVV-secretariaat te Oost-Berlijn een bijeenkomst van de "Europese vakbeweging" tegen de aanleg van raketbases, terwijl een conferentie onder auspiciën van de communistische FIR (de Internationale Federatie van Verzetsstrijders) eveneens fel ageerde tegen West-Duitse atoombewapening.

De hiervoren genoemde verklaring van 15 communistische- en arbeiderspartijen steunt op twee gedachten: enerzijds het streven naar een politiek ageren in samenwerking met andersdenkenden, anderzijds een strak handhaven van de interne communistische partij-discipline.

Speciaal wordt aanbevolen het organiseren van referendums, meetings, manifestaties en politieke stakingen. De verschillende bewegingen en acties, die in alle landen reeds bestaan en zich in het bijzonder tegen de atoombewapening van de Bondsrepubliek keren, moeten verbreed en versterkt worden, onverschillig van wie ze uitgaan. Al wat tegen het Duitse imperialisme in het geweer komt wordt nuttig en nodig geacht; evenwel wordt kritiek op de politiek en de gedragingen van de "rechts-socialistische leiders" noodzakelijk geoordeeld. De revisionistische politiek van de Bond van Joegoslavische communisten acht de verklaring schadelijk voor de vredesstrijd; zij zou de verwarring stichtende manoeuvres der imperialisten vergemakkelijken en de

politieke bewustwording van de arbeidersklasse en van de massa verzwakken.

Voor eenheid van actie der arbeidersklasse moet worden gestreden, op welke aansporing direct een opwekking volgt tot het gemeenschappelijke optreden van communistische, socialistische en christelijke arbeiders. In de eenheid van actie wordt tevens een afdoend wapen gezien tegen de aanvallen van het monopolie-kapitaal op het levenspeil der werkers.

Aan de vredespolitiek van de Oost-Europese staten wordt niet geringe lof toegezwaard, o.a. in een betuiging van erkentelijkheid voor het Poolse Rapackiplan. Het grote eerbeton blijft ook hier weer voor de Sowjet-Unie gereserveerd. Zij heeft, aldus de verklaring, "in de geest van het ware humanisme en in het belang van de mensheid de proeven met atoomwapenen stopgezet en ijvert voor het bijeenroepen van een top-conferentie, die onder andere het verbod van atoomwapenen ten doel heeft".

Politiek beschouwd is de "verklaring" minder verdraagzaam dan het in november 1957 nog door Joegoslavië mede ondertekende Moskouse Vredesmanifest van de 64 communistische en arbeiderspartijen. De toon van deze recente verklaring blijkt te zijn aangepast aan de thans "onverzoenlijke" anti-revisionistische opvattingen van Moskou en Peking.

Vijfde partijdag SED.

Het vijfde partijcongres van de Socialistische Eenheidspartij van Duitsland (10-16 juli 1958) heeft de positie van eerste partijsecretaris Walter Ulbricht opnieuw versterkt, niet het minst door de lofuitingen van Chroestsjow, die als leider van de Sowjet-Russische delegatie het begin van de partijdag bijwoonde. Chroestsjow had nog voor het congres aanving, nl. op 9 juli, gelegenheid gevonden in een "Kulturpalast" te Bitterfeld een massa-bijeenkomst van Oostduitse arbeiders in de electrochemische staatsindustrie toe te spreken. Hij verheerlijkte de socialistische samenwerking, die volgens hem wijde perspectieven voor de arbeiders zal openen. Het duurde ruim 14 dagen voordat de letterlijke tekst van deze uitvoerige toespraak werd bekend gemaakt in radio en partijpers.

In zijn openingsrede voor de vijfde Partijdag maakte Ulbricht - stellig tot niemands verwondering - grimmig front tegen de revisionisten, die zijns inziens de ingewikkelde en moeilijke problemen, verband houdend met de overgang naar het socialisme politiek misbruiken. Hij

noemde het hedendaagse revisionisme een gevaarlijke weerspiegeling van de burgerlijke ideologie. Het nationaal communisme was er op uit de eenheid van het socialistische kamp te ondermijnen. Het is slechts dienstbaar voor het banen van de weg naar de contra-revolutie. Slechts uitzonderlijke waakzaamheid had naar Ulbrichts bewering verhinderd, dat aan de partij grote schade was toegebracht door de revisionistische fractie Schirdewan/Wollweber en de "contra-revulitonaire" Harich-groep.

Kort voor zijn terugkeer naar Moskou heeft Chroestsjow op 11 juli het congres langdurig toegesproken. Ook voor dit Oostduitse partijforum onderstreepte hij de noodzaak van de eenheid van het socialistische kamp, wat gepaard ging met vele politieke disqualificaties aan het adres van Tito. De tirades tegen de Amerikaanse imperialisten waren niet minder veelvuldig dan de aantijgingen aan het adres van "het militairistische en fascistische Bonn".

De uitkomst van het SED-congres heeft aangetoond dat Ulbricht zijn tegenstanders, voor zover al niet in januari van dit jaar buiten gevecht gesteld bij het optreden tegen de oppositiegroep Schirdewan-Wollweber, politiek heeft weggevoerd. De belangrijkste van hen zijn met name Fred Oelssner, eertijds gezaghebbend partijtheoreticus en oud-lid van het politburo; Fritz Selbmann, tot dusver nog plaatsvervangend premier, die Ulbricht bij het bepalen van de arbeidsnormen de voet had dwarsgezet; Fritz Lange, voormalig DDR-minister van onderwijs, thans de zondebok voor het mislukken van de politieke gelijkschakeling van de universiteiten en technische hoge scholen en voor de massa-vlucht der intellectuelen naar het Westen; Paul Wandel, aanvankelijk partijsecretaris en thans ambassadeur in China alsmede Grete Wittkowski, voormalig plaatsvervangend voorzitter van de plancommissie. Zij en nog anderen zijn niet meer herkozen in het centraal comité van de SED.

Ulbricht heeft zich thans in het dagelijks bestuur (politburo) omringd met uitsluitend ogendienaars. Het college is van 8 op 12 volle leden gebracht en het algemeen bestuur der partij (het centraal comité) is vergroot van 91 tot 111 leden, waarvan maar liefst 44 nieuwelingen. Met dit al is er in de SED mede tengevolge van de jongste zuiveringen een schreeuwend gebrek aan goede kaders.

De executie van Nagy en anderen.

Het bekend maken op 17 juni 1958 van de doodvonnissen tegen Imre Nagy, Pal Maleter en hun naaste medewerkers heeft in de communistische wereld repercussies op politiek-tactisch terrein teweeg gebracht. Een symptoom daarvan was de reeds eerder besproken politiek-aarzelende

reactie van de Poolse leider Gomulka. Buiten het Sowjet-blok heeft, wat de communistische partijen betreft, geen enkel protest behalve dat van Joegoslavië geklonken.

Inmiddels is wel duidelijk geworden dat de communistenleiders in het Westen door de bloedige afwikkeling van de kwestie Nagy gehinderd worden in hun tactiek om uit het al jarenlang bestaande politieke isolement te geraken. Vooral voor de communistische partij in Frankrijk bracht deze gang van zaken tegenspoed, in het bijzonder in het zoeken naar bondgenoten in de strijd tegen de "Grondwet van De Gaulle" waarover 28 september een volksreferendum wordt gehouden, naar aanleiding waarvan de communisten massale agitatie voeren.

Achter het IJzeren Gordijn kwam het voor en na de terechtstelling tot enkele opzienbarende politieke stunts. De eerste werd verricht door Chroestsjow zelf in een rede op 3-6-58 voor het Bulgaarse partijcongres. De Russische leider heeft daarbij kennelijk de opzet gehad om bij voorbaat de kwade trouw van Belgrado aan te tonen, die zich onafgebroken heet te hebben geuit van het vroegere voorjaar van 1955 af - dus reeds van vóór het tijdstip der verzoening tussen Chroestsjow en Tito in Mei-Juni 1955 - **totop de dag van heden.**

Joegoslavië heeft bij de regering te Boedapest tegen de executie van Nagy c.s. scherp geprotesteerd. Eerst een maand later, op 22 juli antwoordde Boedapest met een nota waarin de gedragslijn van Chroestsjow is gevolgd. Ook Boedapest beschuldigt Belgrado ervan reeds van begin 1955 af tegen het volksdemocratische bewind in Hongarije te hebben geïntrigeerd. Op 8 augustus verscheen ten overvloede een "Witboek" van de Hongaarse regering, waarin ook Joegoslavië van samenspanning met Westerse imperialisten wordt beticht.

* * *

HOOFDSTUK II - ACTIVITEITEN VAN DE CPN EN HAAR HULPORGANISATIES.

De CPN.

Agitatie met betrekking tot het Midden-Oosten.

Sinds de landing van de Amerikaanse en Engelse troepen in het Midden-Oosten verbreedde zich de nimmer aflatende stroom van anti-westerse berichten in "De Waarheid" aanzienlijk. Dit kwam niet alleen in de normale berichtgeving tot uiting maar ook en vooral in de redactionele artikelen, de meeste van de hand van Marcus Bakker. Paul de Groot ging hierin voor met een beschouwing "Handen af van het Midden-Oosten", op 16 juli in het partijdagblad verschenen. Het artikel werd later op verschillende plaatsen als vlugschrift verspreid.

Van de Nederlandse regering werd hierin geeist, dat zij haar stilzwijgen over de kwestie van het Midden-Oosten zou verbreken en zich, in navolging van verschillende andere landen, openlijk en onomwonden van het Amerikaanse en Engelse optreden zou distancieren.

Op 18 juli kwam het dagelijks bestuur van de partij bijeen om de toestand in het Midden-Oosten te bespreken, wat resulteerde in een "oproep aan partijgenoten en vredelievende mannen en vrouwen" om de openbare mening in beweging te brengen ter ondersteuning van de eis aan de Nederlandse regering het terugtrekken van de Amerikaanse en Engelse troepen uit Libanon en Jordanië te verlangen.

Onder de leuze "Verdedigt de vrede - handen af van het Midden-Oosten" belegde de partij op 24 juli te Amsterdam een openbare protestvergadering, waarvoor veel propaganda was gemaakt. Paul de Groot trad in deze vergadering als voorzitter op, terwijl Marcus Bakker een redevoering hield. Onder de ongeveer 850 bezoekers bevonden zich delegaties uit verscheidene andere plaatsen. De diverse afdelingsbesturen hadden nl. de opdracht ontvangen de leden tot deelname op te wekken en zo mogelijk voor goedkope reisgelegenheid naar Amsterdam te zorgen.

Partijleden ongeanimeerd.

De oproep van het dagelijks bestuur en de aanschrijvingen van het partijsecretariaat aan de districts- en afdelingsbesturen tot verhoogde agitatie in verband met de kwestie in het Midden-Oosten hebben bij de aanhang der CPN weinig weerklank gevonden. Slechts hier en daar zijn op beperkte schaal anti-Amerikaanse leuzen gekalkt en aangeplakt. In één geval werd de opdracht van een districtsbestuurder

om te gaan plakken en kalken door de afdelingsvergadering vierkant afgewezen. Men verklaarde zich slechts bereid pamfletten te gaan verspreiden. In een ander geval werd de - aan speciaal daartoe uitgezochte activisten - gerichte uitnodiging van een districtsbestuurder tot het deelnemen aan een demonstratieve actie door 90% van de aangezochten genegeerd.

De weerslag van de inspanningen voor de verkiezingscampagne, de scheuring in de partij en de vacaties zijn er oorzaak van dat de partij-activiteiten tot een dieptepunt zijn gedaald. Het is, zo drukte een communistisch woordvoerder het dezer dagen uit, alsof de gehele communistische partij vastgeroest is, want nergens wordt gewerkt.

Activiteiten van de groep Wagenaar c.s.

Op 6 juli hield de oppositie als "groep rondom de Brug" te Amsterdam een landelijke conferentie. Circa 140 personen hadden aan de uitnodiging tot deelname gevolg gegeven. Ongeveer één derde van hen was afkomstig uit Amsterdam.

Andermaal liet Gerben Wagenaar's inleiding er geen twijfel over bestaan, dat de oppositie ten opzichte van de Sowjet-Unie dezelfde opvattingen heeft als de CPN en dat er geen wezenlijke ideologische verschillen met de groep van De Groot bestaan. Men streeft slechts naar een betere toepassing van het democratisch centralisme in de partij, hetgeen neer zal komen op het scheppen van meer menselijke en democratische verhoudingen.

De oppositie zal daarom niet overgaan tot het oprichten van een nieuwe partij, al wordt het noodzakelijk geacht de medestanders rondom "De Brug" in zeker organisatorisch verband te brengen. Men wil daarom overgaan tot het vormen van kernen en groepen, zowel binnen als buiten Amsterdam, elk met een eigen bestuur.

Als taak van deze kernen en groepen wordt gezien: het werken met en voor het maandblad "De Brug", het verzamelen van handtekeningen tegen raketbases, het inzamelen van steungelden bij stakingen en dergelijke activiteiten, die ook de CPN van haar leden verlangen.

Voor zover bekend, is nog slechts één plaatselijke groep dissidenten overgegaan tot het verkiezen van een bestuur.

Tot het vaststellen en innen van contributie is het nog niet gekomen. Sympathisanten ontvingen wel een schrijven waarin wordt medegedeeld, dat vele oud-CPN-ers de vroeger door hen aan de partij betaalde contributie thans afdragen aan het administratie-adres van "De Brug". Het rondschrijven wil kennelijk tot het volgen van dat voorbeeld opwekken.

Het maandblad "De Brug".

De nummers 3 en 4 van het maandblad "De Brug" zijn inmiddels verschenen.

In afwijking van de in voorgaande afleveringen gevolgde gedragslijn zijn het hoofdartikel en de gebruikelijke spotprent in no. 4 van "De Brug" niet gericht tegen Paul de Groot doch gewijd aan de gebeurtenissen in het Midden-Oosten. Zij zouden - qua inhoud en strekking - in "De Waarheid" zeker niet misplaatst zijn geweest.

Mogelijk is hierin een aanwijzing te zien dat de redactie er naar streeft de inhoud van het maandblad een wat meer positief-communistisch karakter te geven. Dit zou men o.m. kunnen bereiken door medewerkers aan het destijds door Paul de Groot geliquideerde blad "Vrije Katheder" mogelijkheden voor publicatie in "De Brug" te bieden.

Paul de Groot en de buitenlandse partijen.

Overeenkomstig een onlangs door Marcus Bakker in "De Waarheid" gedane mededeling zal het partijdagblad niet meer op de inhoud van "De Brug" reageren. Op de publicistische activiteiten van de groep Wagenaar - door Bakker snierend "de bruggewachters" genoemd - werd nog wel geantwoord in het artikel "Een addertje onder het gras" van Paul de Groot op 7 juni.

De woordvoerder van de oppositie diende op zijn beurt in "Bulletin" no. 4 "Een addertje op voetjes" van repliek t.a.v. de door De Groot geuite beschuldigingen. Het werd een wijldlopijge herhaling van reeds vroeger aangevoerde argumenten, waarop hier niet verder behoeft te worden ingegaan.

Het volgende daaruit is nochtans typerend voor Paul de Groot en de verhouding tussen de CPN en de buitenlandse communistische partijen. In de discussiegrondslag voor het 18e partijcongres stonden, volgens het bulletin van de oppositie, ongetwijfeld onjuiste opvattingen. Voor een deel werden zij bij de voorbereiding van het congres bekritiseerd.

Ook de zusterpartijen hadden, in proletarische verbondenheid en solidariteit gepoogd het partijbestuur te helpen, daar waar het te kort schoot uit de discussie op het 20e congres van de CPSU de noodzakelijke lessen te trekken. Paul de Groot had het partijbestuur en het dagelijks bestuur echter niet van deze pogingen op de hoogte gesteld. Hij voelde zich na de door de zusterpartijen gebrachte kritiek zo op zijn tenen getrapt, dat hij elke bespreking daarvan weigerde.

Paul de Groot heeft dus blijkbaar een dergelijke hulpverlening als een aantasting beschouwd van zijn positie en als een poging tot bevoogding van hem en de door hem geleide CPN.

Strijd tegen "laster".

In het kader van de bestrijding van "de laster" van "De Brug" gaf het partijbestuur het "Informatie-bulletin voor huisbezoekers" no. 2 uit.

De "rechtsen" worden hierin "schijncommunisten" genoemd, die de CPN, volgens Amerikaans - B.V.D.-recept, kapot willen maken.

Tegenover de bekendmaking op de landelijke conferentie van "De Brug", dat de oppositiegroep geen nieuwe partij zal oprichten, stelt het "Informatie-Bulletin", dat er geen partijloze communisten bestaan. Iemand die zich communist noemt behoort voor alles lid te zijn van de communistische partij, en hij dient het democratisch centralisme, dus de partijdiscipline te aanvaarden.

SED-publicatie tegen de oppositie in de CPN.

Het communistische periodiek "Aus der Internationalen Arbeiterbewegung", een uitgave van de (Oostduitse) SED bevat in het nummer van 26 juli een artikel van een zekere Erich Manske, waarin deze zich scherp keert tegen de oppositie in de CPN. "De Waarheid" van 1 augustus nam deze bijdrage in verkorte vorm met instemming over.

Alweer geruime tijd na het artikel in het Tsjechoslowaakse partijdagblad - "Rude Pravo" van 18-4-58 - en de beschouwing van Joop Wolff, de Moskouse correspondent van "De Waarheid", - "Prawda" 25-5-58 - wordt nu buiten Nederland in de partijpers opnieuw aandacht aan het conflict geschonken.

Naar aanleiding van deze jongste publicatie merkte Brandsen in "De Brug" no. 4 op, dat De Groot letterlijk alles probeert om de arbeidersbeweging in het buitenland in te schakelen en de oppositie te

liquideren. Daarbij kan De Groot zijn plezier niet op nu de SED de modderstroom in "De Waarheid" voor klaar helder water heeft aangezien.

Die blijdschap en die buitenlandse activiteit komen - volgens Brandsen - echter in een heel eigenaardig daglicht te staan omdat de CPN-leiding in mei afkeurend gereageerd heeft op de verklaring van Gortzak, 15 april afgelegd in de Tweede Kamer. In deze verklaring zei Gortzak nl. dat de oppositie contact met communistische partijen in het buitenland en in het bijzonder met die van de socialistische staten zal nastreven.

Het commentaar van de CPN-leiding hierop luidde dat de oppositie de socialistische landen en speciaal de Sowjet-Unie de suggestie deed in de interne partijverhoudingen van de CPN in te grijpen en dat hierdoor de reactie in de kaart werd gespeeld, die altijd zegt dat "onze politiek" vanuit het buitenland wordt voorgeschreven.

Gedragingen van de illegale partijleiding in de laatste oorlogsjaren.

Veroordelend vonnis reeds vóór het onderzoek.

In de kring van de oppositie maakt men zich geen illusies omtrent de inhoud van het aan het eerstkomende partijcongres (rond Kerstmis 1958) voor te leggen rapport van de commissie, belast met het onderzoek naar de gedragingen van de illegale partijleiding in de laatste oorlogsjaren. Dit blijkt o.m. uit het eerste nummer van "De Brug", waarin geschreven werd, dat het een ieder, die de rede van Paul de Groot op de partijbestuurszitting van 2 en 3 april 1958 gelezen heeft, duidelijk moet zijn dat het onderzoek overbodig werk is, omdat De Groot zijn conclusie reeds getrokken en kenbaar gemaakt heeft, nog voor er van een onderzoek of een rapport sprake is.

Sindsdien verschenen partijpublicaties, aangevuld met uitlatingen van diverse partijfunctionarissen, hebben de juistheid van de mening van "De Brug" onderschreven. Het veroordelend vonnis over Wagenaar en de andere opposanten die bij het werk van de illegale CPN in de laatste jaren van de bezetting betrokken waren, staat inderdaad reeds vast.

Het zal interessant zijn eerlang te zien of en hoe men er in slaagt daarbij de nagedachtenis van een man als wijlen Jaap Brandenburg, die deel uitmaakte van de illegale partijleiding, onbevlekt te houden.

De publicaties in de partijpers hebben onmiskenbaar ten doel de partijleden en aanhangers bij voorbaat van de "misdadige schuld" van Wagenaar c.s. te overtuigen. Zij zijn er op gericht stemming tegen de oppositie-groep te kweken en de geesten van de aanstaande congressisten rijp te maken voor het kritiekloos aanvaarden van het uit te brengen rapport.

Uit het artikel "Een episode uit de bezettingstijd" van Jaap Wolff in "De Waarheid" van 13 juni en de beschouwing "Notities over de laatste oorlogsjaren" van Marcus Bakker in "Politiek en Cultuur" no. 7 van juli 1958 spreekt deze opzet duidelijk.

Beide schrijvers hebben een ruim gebruik gemaakt van gegevens aan deel 7c van het rapport van de Parlementaire Enquête Commissie ontleend. Zij hebben evenwel verschillende letterlijk aangehaalde gedeelten daaruit samengeweven met eigen commentaar en conclusies, op een manier die het de lezer vaak moeilijk maakt te onderscheiden, wát op rekening van het rapport en wát op het conto van de schrijver van het artikel behoort te worden gesteld.

Op deze wijze hebben Wolff en Bakker getracht aan hun betoog, dat Gerben Wagenaar bewust zijn volle medewerking heeft verleend. het communistische verzet uit te leveren aan de regering in Londen, een min of meer officieel cachet te geven.

De bedoeling van deze publicaties bleek vooral uit het artikel van Marcus Bakker, aan wie de leiding van het onderzoek is toevertrouwd. Deze schreef dat het door hem gereleveerde bij het onderzoek naar de illegale posities van Wagenaar en de zijnen niet buiten beschouwing gelaten mocht worden. Tevens sprak hij de mening uit, dat het lezen van zijn artikel voor hen die nog twijfelen aan het nut van een dergelijk onderzoek, voldoende zou zijn om op die twijfel terug te komen.

Verdediging van Paul de Groot.

In het "Informatie-Bulletin" no. 1 van de CPN werd bekend gemaakt, dat in het aangekondigde rapport ook de beschuldiging, als zou Paul de Groot de partij gedurende de laatste jaren van de oorlog in de steek hebben gelaten, grondig zal worden behandeld. Dit wijst er op dat de partijleiding het rapport mede zal dienstbaar maken aan het schoonwassen van dereputatie van haar algemeen secretaris.

Het partij-bedrijfswerk.

De t.a.v. het bedrijfswerk enige maanden geleden aangekondigde krachtige leiding van het dagelijks bestuur bracht nog weinig verbetering in dit onderdeel van het partijwerk. Ook de pogingen daartoe van Piet Bakker, de vroegere leider van het partij-district Den Haag, die begin mei belast werd met de landelijke organisatie van het bedrijfswerk, hadden nog weinig succes.

Het gemis van goed functionerende bedrijfsafdelingen wordt sterk gevoeld. Van de in de loop van dit jaar in het leven geroepen bedrijfs-groepen - in Amsterdam en Rotterdam resp. voor transport-, bouwvak- en metaalarbeiders - gaat weinig uit.

Deze bedrijfsgroepen staan onder rechtstreekse leiding van de districtsbesturen, doch vormen, met uitzondering van de bedrijfs-groepen Overheid te Amsterdam, geen organisatorisch onderdeel van het district. Wel blijkt, dat verschillende districtsbesturen, vermoedelijk aan de hand van de op het districtskantoor bijgehouden leden-administratie, in staat zijn de in een bepaald bedrijf of in een bepaalde bedrijfstak werkzame partijleden in vergadering bijeen te roepen.

Van deze mogelijkheid werd de laatste tijd in de drie grote steden ten aanzien van de haven- en metaalarbeiders en vooral van de bouwvakkers, vrij veel gebruik gemaakt. Voor dergelijke bijeenkomsten, evenals voor de ledenvergaderingen van de buurtafdelingen, is de interesse echter niet groot. Alleen vergaderingen belegd voor de leden-bouwvakarbeiders kregen door de acties tegen de nieuwe CAO enige belangstelling.

"Vraagstukken van Vrede en Socialisme".

Volgens een mededeling in "De Waarheid" van 26-8-58 zal dit aangekondigde internationale communistische maandblad ook in de Nederlandse taal verschijnen. Oorspronkelijk was in een uitgave in de Nederlandse taal niet voorzien. Of de Nederlandse editie, evenals destijds de Nederlandse uitgave van de Kominformkrant, wederom onder verantwoordelijkheid van de partij door de Stichting Progressief Algemeen Vertaalbureau zal worden uitgegeven, is nog niet bekend. Het blad, dat begin september moet uitkomen, zal worden gedrukt bij de partijdrukkerij Heiermann & Co te Amsterdam. De prijs bedraagt f 1,20 per exemplaar.

Pegasus in het nauw.

Is de financiële positie van de communistische partijen in het "kapitalistische" Westen in het algemeen bepaald niet rooskleurig te noemen; de Nederlandse partij heeft de laatste twee jaren wel met bijzonder grote moeilijkheden te kampen.

Een nieuwe slag trof het communistische apparaat toen het de boekhandel en uitgeverij Pegasus onlangs door een ingrijpen van Amerikaanse zijde onmogelijk werd gemaakt nog langer dollar-transacties af te sluiten. Als gevolg hiervan kwam een abrupt einde aan de winstgevende handel in Amerikaanse vaktijdschriften die Pegasus met de Sowjet-Unie en vooral met het communistisch China voerde.

De CPN, aan wie de door Pegasus gemaakte winsten voor een belangrijk deel toevloeien, is hierdoor financieel gevoelig getroffen.

Pegasus wil trachten in de moeilijkheden te voorzien door ontslag van personeel en door het uitzien naar middelen om de binnenlandse omzet te vergroten.

Gebouw Felix Meritis.

Begin juli werd in de pers bericht dat de CPN-leiding om financiële redenen genoodzaakt zou zijn het gebouw Felix Meritis te verkopen. Al enige adspirantkopers zouden zich hebben gemeld.

De vermelde persberichten zijn niet juist gebleken. Er is in feite slechts sprake van enkele interne verhuizingen en kleine verbouwingen die ten doel hebben de exploitatiemogelijkheden voor de verhuur van zalen te verbeteren. Het district Amsterdam is van het gebouw Felix verhuisd naar Van der Helststraat 21 huis te Amsterdam.

Komende-geldinzameling.

De financiële positie blijft de partij grote zorgen baren. Begin augustus waren zelfs niet voldoende kasmiddelen aanwezig om de salarissen van het Waarheid-personeel geheel uit te betalen. Het niet langer ten goede komen aan de partijkas van de vergoedingen, die de geroyeerde CPN-Tweede Kamerleden ontvangen, betekent een ernstige schadepost.

Een nieuwe geldinzamelingscampagne werd in het kader van de in het vorige maandoverzicht aangekondigde Maand van de Pers ingeluid. In de partij is men reeds bezig deze inzameling voor te bereiden.

Het partijbestuur heeft de leden opgeroepen o.m. voor de instandhouding van "De Waarheid" een bedrag van f 175.000.- bijeen te

brengen. Verder wil men vóór 1 november 1500 nieuwe abonnees op "De Waarheid" winnen. De gelden benodigd voor de organisatie van het 19e congres van de CPN (december 1958), zouden in een afzonderlijke actie moeten worden bijeengebracht. Dit congres wordt om de kosten zoveel mogelijk te drukken in het eigen gebouw, Felix Meritis, gehouden.

CPN scholingsseizoen 1958/1959.

Het partijbestuur van de CPN heeft de districtsbesturen gevraagd voor het nieuwe scholingsseizoen voorstellen te doen over de te volgen methoden en de leerstof.

Het districtsbestuur Amsterdam heeft inmiddels besloten:

1. een ochtendscholing voor vrijgestelden te houden;
2. de basisscholing te splitsen in;
 - a. scholing voor gevorderden,
 - b. scholing voor jonge, pas beginnende partijgenoten;
3. in januari 1959 te starten met de kaderscholing.

Als leerstof zal o.m. gebruikt worden het binnenkort te verschijnen maandelijks internationaal tijdschrift "Vraagstukken van Vrede en Socialisme".

Buitenlandse reizen.

Naast de prominente figuren van de CPN, die geregeld hun vakantie in Rusland doorbrengen, heeft een aantal CPN-leden van de oude garde een uitnodiging gekregen voor een vierweekse vakantie in Moskou. De laatste jaren werd er in de partij bezwaar tegen gemaakt, dat alleen leidende figuren voor een vakantie achter het IJzeren Gordijn in aanmerking kwamen. Waarschijnlijk is de uitnodiging aan de oude garde een tegemoetkomen aan deze klachten.

Op 15 augustus vertrokken de vijf "CPN-veteranen" Henk van Oosten (75 jaar) en B.W. Lindemann (75 jr.) beiden uit Utrecht, Dirk Jagt (58 jr.) uit de mijnstreek, Piet Kuiper (66 jaar) uit Wormerveer en Gerrit van Praag (62 jaar) uit Den Haag, voor een maand vakantie naar Moskou.

Harm Haken, lid partijbestuur, vertegenwoordigde de CPN op het 5e congres van de SED dat van 10 tot 16 juli in Oost-Berlijn werd gehouden. Marcus Bakker vertrok op 18 augustus naar Parijs om aldaar het partijbestuur van de CPN te vertegenwoordigen bij de staatsbegrafenis van prof. Frédéric Joliot-Curie. Paul de Groot reisde eind juli naar de Sowjet-Unie om aldaar zijn jaarlijkse vakantie door te brengen.

De mantelorganisaties.

VREDESBEWEGING.

Congres Wereldvredestraad.

Van 16-22 juli 1958 vond in de Erikstalshallen te Stockholm het door de Wereldvredestraad (WVR) georganiseerde congres voor "ontwapening en internationale samenwerking" plaats.

Dit congres, waartoe de WVR tijdens zijn zitting in Colombo van juni 1957 besloot, heeft vele maanden van voorbereiding gevraagd. De WVR streefde er naar het congres op zo breed mogelijke basis te beleggen. In november 1957 werd melding gemaakt van het bestaan van een aanbevelingscomité op brede grondslag, bestaande uit bestuursleden van de WVR, vertegenwoordigers van andere organisaties en een aantal vooraanstaande persoonlijkheden. Daarnaast ontstond een organisatiecomité in Wenen met een hoofdzakelijk administratieve en dirigerende taak. Dit comité zond uitnodigingen aan verschillende, ook niet-communistische organisaties, teneinde deze in staat te stellen waarnemers naar het congres te sturen.

Teneinde de geïnteresseerden van de vorderingen der voorbereiding van het congres op de hoogte te houden, gaf het organisatiecomité een speciaal maandelijks congres-bulletin uit.

Aanvankelijk was bepaald, dat de reiskosten naar Stockholm door de nationale vredesbewegingen zelf moesten worden betaald. Tijdens het congres bleek echter, dat vele deelnemers en vredesorganisaties door deze kosten in financiële moeilijkheden waren geraakt. De WVR heeft derhalve besloten een internationaal vredesfonds op te richten, waaruit alsnog bijdragen zullen worden verstrekt aan de verst afgelegen vredesorganisaties en deelnemers. De congreskosten zouden 11 dollar per dag per persoon hebben bedragen.

Het congres werd bijgewoond door ca. 1.500 afgevaardigden uit 78 landen. Opvallend was de grote vertegenwoordiging uit de Afro-Aziatische landen en uit Zuid-Amerika. Tijdens de eerste congresdag werd een presidium gekozen bestaande uit 110 personen.

De voorgestelde agenda, eenstemmig aangenomen, luidde als volgt:

1. Uiteenzetting van Joliot-Curie over de doelstellingen van het congres in het algemeen;
2. Samenwerking op politiek terrein door Rameshwari Nehroe;

3. Samenwerking op economisch terrein door Oscar Lange;
4. Samenwerking op cultureel terrein door Arthur Lindqvist;
5. Samenwerking van de vredeskrachten door James Endicott.

Tijdens de eerste dag werd een werkcommissie uit de WVR gevormd om een verklaring op te stellen over de Amerikaanse en Britse interventie in het Midden-Oosten. Dit stuk waarin uitsluitend was ingegaan op de situatie van het ogenblik, maakt de indruk in grote haast te zijn opgesteld. Later bleek, dat de deelnemers aan het congres het nodig vonden een andere, meer algemeen gehouden resolutie terzake aan te nemen.

Vele discussies kenmerkten zich door vinnigheid van toon. Het merendeel der deelnemers verkeerde kennelijk in een nerveuze stemming en wilde blijkbaar liefst zo gauw nogelijk weer naar huis. De gespannen verhoudingen in het Midden-Oosten zullen daaraan niet vreemd zijn geweest.

Tijdens de laatste plenaire zitting nam het congres een drietal resoluties aan, die betrekking hebben op ontwapening, de toestand in het Midden-Oosten en de internationale samenwerking in het algemeen. Ook werden op die vergadering de nieuwe bestuurscolleges van de communistische vredesbeweging gekozen.

De onlangs overleden voorzitter van de WVR, prof. Frédéric Joliot-Curie (die wegens ernstige ziekte het congres al niet kon bijwonen, doch wiens rede werd voorgelezen door de Franse prof. Biquard) wees op de ernst van de huidige internationale toestand. De voortdurende bewapeningswedloop en de koude oorlog hebben grote bezorgdheid bij de volkeren gewekt. De vraagstukken betreffende de ontwapening moeten in nauw verband met de internationale samenwerking en met de vermindering van de spanning tussen de staten worden bekeken. Door de oorlog in Algerije en de militaire interventie in de Libanon is de publieke opinie ernstig geschokt.

Vervolgens wees hij op de noodzakelijkheid de proeven met kernwapens te staken en prees in dit verband het desbetreffende besluit van de Sowjet-Unie.

De Verenigde Staten en Engeland nemen een grote verantwoordelijkheid op zich door de proeven voort te zetten, aangezien deze het wantrouwen tussen de volkeren en de koude oorlog in de hand werken.

Joliot-Curie stelde voor. een internationale studiecommissie in het leven te roepen, die zich bezig houdt met de vraagstukken betrekking hebbende op de ontwapening en de internationale samenwerking. Een klein aantal deelnemers aan het congres zou het initiatief tot een dergelijk comité kunnen nemen. Eventueel kon het worden uitgebreid met vertegenwoordigers van organisaties, geleerden en economen van uiteenlopende richtingen. Het zou een permanent orgaan moeten zijn met contacten in officiële en particuliere, nationale en internationale organisaties, parlementen en regeringen.

Commissies.

In verschillende commissies werden de tijdens de plenaire zittingen gehouden inleidingen besproken.

De discussie over de ontwapening, de samenwerking van de vredeskrachten en de culturele uitwisseling tussen de volkeren waren weinig belangwekkend. Men besprak om het hiervoren vermelde voorstel van Joliot-Curie over de oprichting van een permanente internationale studiecommissie, maar men kwam niet tot bepaalde besluiten.

In de politieke commissie passeerden Algerije, Cyprus, Korea, Duitsland en het Midden-Oosten de revue. Inzake Nieuw-Guinea stelde deze commissie voor, dat Nederland dit gebiedsdeel aan Indonesië zal overdragen.

Tijdens het congres werd grote aandacht geschonken aan economische onderwerpen. De mogelijkheid wordt geenszins uitgesloten geacht, dat dit verband houdt met de algemene recessie welke na een periode van hoogconjunctuur in de Westerse landen merkbaar is.

Reeds tijdens een van 22-24 januari te Stockholm gehouden bijeenkomst van vredesvertegenwoordigers uit de Noord-West-Europese landen, w.o. ook Nederland, had men besloten, dat de deelnemers ieder voor zich zouden doen nagaan in welke mate de economie van hun land schade onderzond door de steeds toenemende bewapeningskosten.

De commissie werkte een aantal voorstellen uit met betrekking tot de normalisering van de internationale economische betrekkingen, verlaging van de militaire uitgaven en het gebruik van de daardoor vrijgekomen middelen voor culturele en sociale behoeften.

Nederland.

Ter voorbereiding van het congres hadden zich in verschillende landen nationale "ondersteuningscomité's" gevormd. De NVR had zijn gehele activiteit echter geconcentreerd op de lopende actie tegen

de vestiging van de raketbases. Het was derhalve niet mogelijk in Nederland ook een dergelijk comité te vormen. Van een brede voorbereiding in ons land is dan ook niets gebleken.

De NVR had naar aanleiding van de bijeenkomst in Stockholm in januari een rapport opgesteld betreffende de militaire uitgaven in Nederland. De opstellers constateren daarin een onevenredige stijging t.o.v. de vooroorlogse defensiebegrotingen en geven in het kort aan op welke wijze dit geld beter kan worden besteed.

Begin juni werd in Nederland op een vergadering van het Algemeen Bestuur van de NVR overwogen een lid van de gemeenschap "Kerk en Vrede" of van de Pacifistisch Socialistische Partij deel te laten uitmaken van de delegatie. Ook figuren van niet-communistische comité's, welke tegen de atoombom ageren, hadden de belangstelling. Definitieve besluiten omtrent de afvaardiging werden toen echter nog niet genomen.

De werkcommissie van de NVR deelde de leden van het Algemeen Bestuur begin juli onverwachts mede, dat Els de Smit-Kruyt en Maria B. Minnaert-Coelingh als Nederlandse afgevaardigden het congres zouden bijwonen.

De NVR, financieel niet in staat de kosten van afvaardiging naar Stockholm te dragen, verzocht de internationale organisatie-commissie te Wenen om geldelijke steun. Voor zover bekend heeft deze echter geweigerd de reis van de Nederlandse delegatie voor haar rekening te nemen. De Nederlandse afgevaardigden hebben gedurende hun verblijf in Zweden overnacht bij kennissen van Els de Smit-Kruyt, waardoor de kosten laag gebleven zijn.

Bij de aanvang van het congres hebben zij het economische rapport en een verklaring over het Midden-Oosten (opgesteld door de voorzitter van de NVR, Dr. W. H. van Dobben) aan het secretariaat overhandigd, doch geen van beide documenten is tijdens de zittingen ter sprake gekomen. Wel is het economische rapport in zijn geheel gepubliceerd in het WVR-nieuwsbulletin.

Tijdens haar verblijf in Stockholm hadden de beide Nederlandse gedelegeerden een onderhoud met enkele leden van de Indonesische delegatie. Deze delegatie wenste een gemeenschappelijke verklaring op te stellen over West-Irian, wat door de Nederlandse echter wegens een procedure-kwestie (zij had daartoe geen volmacht) werd geweigerd. De Indonesiërs stelden daarna zelfstandig een verklaring op. Deze werd zo in strijd met de feiten geacht, dat de Nederlandse afgevaardigden, ook als persoon, weigerden deze te ondertekenen.

Hun voornaamste bezwaar er tegen zou geweest zijn, dat uitsluitend Amerika en niet Nederland beschuldigd werd van het voortbestaan van de huidige situatie.

Nabeschouwing.

Resumerend kan worden gezegd, dat de WVR getracht heeft van dit congres een brede manifestatie te maken, met het doel niet-communistische kringen te winnen voor de gedachte, dat de aanleg van raketbases en het in voorraad houden van atoomwapens de koude oorlog in die mate verscherpt, dat wezenlijk gevaar voor de vrede ontstaat.

Sterk werd de nadruk gelegd op het recht van zelfbeschikking van de volkeren van de Afrikaanse en de Aziatische landen met voorbijgaan van daar bestaande "westelijke belangen".

De organisaties van de Wereldvredesbeweging moeten voortgaan met hun algemene propaganda ter verzwakking van de westelijke weerbaarheid en ter ondermijning van de posities van het Westen in Azië en Afrika, alsmede - maar in mindere mate - in Zuid-Amerika.

Het gebruik van economische argumenten moet gezien worden als een poging om de recessie in de "kapitalistische" landen voor de politieke propaganda bruikbaar te maken. Het is niet uitgesloten, dat binnen afzienbare tijd voorstellen zullen worden gedaan een nieuwe economische conferentie op internationaal-niveau bijeen te roepen naar het voorbeeld van die, welke in april 1952 te Moskou is gehouden. De door Joliot-Curie voorgestelde internationale studie-commissie, die men als een nieuwe communistische mantelorganisatie zou kunnen zien, kan de Russen bij hun politiek inzake ontwapening en internationale samenwerking goede diensten bewijzen.

In Nederland heeft het congres nauwelijks enig effect gerealiseerd, zelfs niet in de Vredesbeweging. Het gebrek aan voorbereiding en openlijke propaganda hebben tot gevolg gehad dat slechts in de kleine kring van NVR-bestuursleden over de congreszaken werd gesproken. Ook het dagblad "De Waarheid" heeft hieraan maar geringe aandacht geschonken.

Internationaal Buchenwald Comité.

Medio 1957 besloot het Internationaal Buchenwald Comité tot de oprichting van een monument in Buchenwald, ter nagedachtenis van hen, die als slachtoffers van het Nazi-regime in Duitsland om het leven kwamen. De onthulling van het monument zal op 14 september plaatsvinden. Men wil van deze plechtigheid een internationale manifestatie

maken. Zowel uit Oost- als West-Europese landen worden delegaties verwacht.

Ruin een jaar geleden, begin juni 1957, werd te Oost-Berlijn een internationaal voorbereidingscomité gevormd, onder voorzitterschap van Otto Grotewohl. Teneinde de belangstelling van alle oud-verzetsstrijders en ex-politieke gevangenen voor de inwijding van dit gedenkteken op te wekken, waren sindsdien in verschillende landen - ook in Nederland - aanbevelingscomité's opgericht.

Ter bepaling van aard en strekking van de Buchenwaldherdenking vond op 30 juni en 1 juli 1958 in Berlijn een bijeenkomst plaats van oud-verzetsstrijders. Vertegenwoordigers uit Oost- en West-Europese landen woonden ook deze voorbereidende bijeenkomst bij.

De Nederlandse delegatie bestond uit Gerrit Blom, lid van de Landelijke Raad van de vereniging "Verenigd-Verzet 1940-1945"; Hendrik van Welzen en Heinrich Landman, resp. voorzitter en penningmeester van de "Buchenwald Vriendenkring".

Tijdens de bijeenkomst werd een grondige discussie gevoerd over de politieke inhoud van de Buchenwaldbijeenkomst. Uitgangspunt hierbij was een verklaring van Otto Grotewohl, dat de inwijdingsfeesten van het Buchenwaldmonument een demonstratie moesten worden tegen de voorbereiding van een (door het Westen geïnspireerde) "imperialistische atoomoorlog", waarvan West-Duitsland thans de brandhaard dreigt te worden.

De voorzitter van het Internationaal Buchenwaldcomité, Marcel Paul, zag de strijd tegen de atombom als een onderdeel van de strijd der oudverzetslieden tegen de herleving van het fascisme.

Een afgevaardigde uit de DDR verklaarde, dat de eed van Buchenwald "nooit meer fascisme" in de DDR was ingelost en dat de Duitse antifascisten het als hun taak beschouwen deze eed in geheel Duitsland in de daad om te zetten.

De nationale voorbereidingscomité's zouden alle krachten inspannen om in hun delegaties zo breed mogelijke kringen van voormalige verzetsorganisaties te verenigen. Eerst in "De Waarheid" van 25 juli jl. verscheen een kort verslag van de Oost-Berlijnse bijeenkomst. De Nederlandse delegatie verzekerde, dat er een "brede" afvaardiging naar de onthulling in september zou worden gezonden. De namen van de leden van een aanbevelingscomité werden in "De Waarheid" van 31 juli gepubliceerd.

Nederlands paviljoen in Buchenwald.

De Buchenwald Vriendenkring heeft op zich genomen voor een Nederlands paviljoen in het Museum in Buchenwald te zorgen. Hiervoor zou een commissie zijn samengesteld - bijgestaan door enkele kunstenaars - die kunstwerken, betrekking hebbende op het Nederlands Verzet, zal aankopen. Deze kunstwerken zullen een plaats krijgen in het Nederlandse paviljoen.

Ter dekking van de kosten, die de inrichting en instandhouding van dit paviljoen met zich meebrengen, heeft de Landelijke Raad van de Buchenwald Vriendenkring iedere Nederlander, "die de geest van het Nederlandse verzet en het lijden van talloze landgenoten in de concentratiekampen niet in vergetelheid wil laten verzinken" om een financiële bijdrage verzocht. Bovendien zijn voor dit doel steunlijsten gedrukt.

Voor de reis en het verblijf, die ongeveer een week in beslag zullen nemen, zijn de kosten voor Nederland geraamd op f 80.- per persoon.

Petitie tegen raketbases.

De campagne tegen het vestigen van raketbases in Nederland vindt nog steeds voortgang.

Aanvankelijk was het initiatiefcomité voornemens zodra men 50.000 handtekeningen verzameld had een bijeenkomst te beleggen, waarin een delegatie kon worden samengesteld, die namens de ondertekenaars de verzamelde handtekeningen aan de Minister-President en de voorzitter van de Eerste en Tweede Kamer zou aanbieden.

Het initiatiefcomité besloot echter in verband met het zomerreces van de beide Kamers van het oorspronkelijke plan af te stappen. Op 8 juli 1958 heeft een delegatie, bestaande uit 8 personen o.w. dr. W.H. van Dobben, voorzitter van de Nederlandse Vredesraad (NVR) en mevr. A.M. Weber-de Hondt, lid van de NVR en secretaresse van de petitie tegen het vestigen van raketbases, een schrijven aan de regering aangeboden, vergezeld van 35.000 handtekeningen. In de brief wordt opgemerkt, dat steeds meer dan de helft van de ondervraagden bereid was de petitie te tekenen. "Dit onderzoek, dat wordt voortgezet, kan voor U niet zonder gewicht zijn", aldus het schrijven, "daar de beslissing omtrent het aanleggen van raketbases in ons land buiten het parlement dreigt om te gaan".

De brief wordt besloten met een dringend beroep "in de komende troonrede aan alle onzekerheid een einde te maken door een beslissing in de geest van de petitie".

"De Waarheid" van 28 augustus vermeldde dat op die datum in totaal 46.000 handtekeningen waren opgehaald.

Uilenspiegelkamp 1958.

Van 19 tot 26 juli jl. organiseerde de communistisch georiënteerde Uilenspiegelclub in Loenen haar jaarlijkse kampweek voor kinderen. In afwijking met voorgaande jaren, toen volwassenen in feite nog de leiding van het kamp hadden, werden nu jongens en meisjes van 15 tot 18 jaar hiermede belast, terwijl een vijftal volwassenen een oogje in het zeil hield. Dit experiment kan, aldus een beschouwing in "Uilenspiegel" van de hand van Peter Boezeman, hoofdredacteur van dit weekblad en voorzitter van de Uilenspiegelclub, geslaagd genoemd worden.

In het kamp waren 168 personen ondergebracht, onder wie 131 kinderen in de leeftijd van 7 tot 14 jaar. Reeds bij het eerste Uilenspiegelkamp, dat in 1955 plaats vond, huldigde de leiding het standpunt dat de oudere jeugd in staat is de jongere kinderen te leiden. Op basis van ervaringen met vorige kampen opgedaan werden deze jonge mensen langzamerhand geselecteerd totdat dit jaar aan een dertigtal van hen de leiding van het kamp kon worden toevertrouwd.

De schrijver brengt naar voren, het van veel belang te achten, dat in de plaatselijke clubs (waarvan ook kinderen van 13 jaar lid zijn) ruimschoots gelegenheid is voor het leveren van kritiek op elkaar, op elkaars gedragingen en werk in de club. En niet alleen geldt zulks voor de leeftijdsgenoten, maar van alle clubleden moet worden verlangd dat zij zonder aanzien des persoons, eventueel ook op de volwassen kritiek brengen. Zo wordt, aldus Boezeman, in alle onderdelen van het clubleven het systeem van kritiek en zelfkritiek krachtig gehanteerd. Hierdoor komen de beste mensen i.c. de jonge leiders automatisch op de juiste plaats.

Aan het eigenlijke clubkamp ging een instructieweek op Terschelling vooraf, waarbij de leidinggevende jongens en meisjes in alle onderdelen van het kampleven geoefend werden. In dit voorkamp, dat onder leiding stond van volwassenen, werden instructies gegeven over het programma, het beoefenen van sport en spel en inzake het culturele werk. Veel aandacht werd voorts besteed aan de bespreking van de samenstelling van de kampleiding en de eigenaardigheden en gedragingen van de toekomstige jonge leiders.

Uit het artikel blijkt niet of de kinderen nog politiek zijn geschoold. Gezien de leeftijd is dit niet waarschijnlijk, ook al gelet op hun eigen uitingen zoals die op de kinderpagina's van "Uilenspiegel" worden weergegeven.

Boezeman begint zijn artikel overigens met een aantal citaten van Sowjetfiguren over de opvoeding van de jeugd. De schrijver doet dit wellicht om aan zijn betoog vanuit communistisch standpunt bezien een zekere leerstelling te verschaffen. Aan het eind brengt hij nadrukkelijk naar voren wat het doel is van hen die leiding geven aan de Uilenspiegelclub, nl. aan de arbeidersorganisaties jonge mensen over te dragen, die in hun puberteit eigenschappen hebben opgedaan waardoor zij zich kunnen ontwikkelen tot goede medestrijders, die gevoel hebben voor organisatie, discipline, collectiviteit en kameradschap en die bovendien gewend zijn kritiek te leveren en te aanvaarden, waarbij zij hun persoon ondergeschikt maken aan de groep.

Waarschijnlijk bedoelt Boezeman met deze arbeidersorganisaties het ANJV en de OPSJ, die beide met een voortdurend gebrek aan belangstelling te kampen hebben en daarom wellicht uit jalouzie tot op heden weinig met de Uilenspiegelclub op hadden. Om deze reden achtte de schrijver het wellicht noodzakelijk met de slotzin er nog eens extra de nadruk op te leggen dat, gezien het geslaagde experiment, de Uilenspiegelclub toch recht van bestaan heeft en goed voorbereidend werk voor de communistische zaak verricht.

VAKBEWEGING.

Verhouding tussen "oude" EVC en EVC-1958.

Ondanks financiële en organisatorische moeilijkheden heeft de "oude" EVC de ongelijke strijd tegen de - achter de schermen door de CPN geleide - EVC-1958 niet opgegeven. De "oude" EVC heeft haar plannen tot het bijeenroepen van een congres op 1 en 2 november van dit jaar verder uitgewerkt. Zij benoemde een commissie, die dit congres moet voorbereiden; in het augustus-nummer van "Werkend Nederland" publiceerde zij voorts de aangekondigde beschrijvingsbrief. Hierin wordt opnieuw het partijbestuur van de CPN en speciaal Paul de Groot er van beschuldigd een verraderlijke aanslag op het bestaan van de EVC te hebben gepleegd. Met nadruk verklaart de "oude" EVC dat zij het bewijs heeft geleverd een "absoluut zelfstandige vakorganisatie" te zijn. Over de verhouding van de EVC tot het WVV zegt de beschrijvingsbrief, dat de "scheurmakers" zich aan de autoriteit van het WVV hadden willen optrekken, doch op 3 juli jl. is te Praag nadrukkelijk vastgesteld, dat de "oude" EVC bij het WVV blijft aangesloten en Bertus Brandsen in zijn functie van vice-voorzitter van het WVV wordt gehandhaafd.

Ten aanzien van de organisatie stelt het aftredende verbondsbestuur als noodmaatregel (wegens de decimering van het ledental) een zekere centralisatie voor. Wat de publikaties betreft, betekent dit dat het maandblad "Werkend Nederland" ook plaatsruimte reserveert voor nieuws van de afzonderlijke bonden, die niet meer met een eigen blad uitkomen. (zoals reeds bij het nummer van juni 1958 in praktijk werd gebracht).

In dit verband zij opgemerkt, dat het centrale orgaan "Werkend Nederland" en diverse bondsbladen sedert begin 1958 zeer onregelmatig zijn uitgekomen. "Werkend Nederland" verscheen tot augustus vijf maal. Eenmaal, te weten in april, werd het blad onrechtmatig uitgegeven door de EVC-1958. De uitgifte van de "Kadergids" is na januari 1958 gestaakt. Van "De Werker in de Metaalnijverheid" verschenen na de breuk in maart '58 tot nu toe drie nummers, alle verzorgd door De Metaal/EVC-'58. De ABWB en ABHM, welke bonden zich vrijwel in hun geheel bij de EVC-'58 aansloten, gaven in het laatste halfjaar enkele malen een nummer van hun bondskrant uit. Andere bonden, zoals de BNOP en "De Grafische" kwamen na de scheuring van twee kanten met een orgaan uit. De "oude" EVC concentreert zich inmiddels geheel op de uitgifte van "Werkend Nederland".

De "oude" EVC maakte in augustus drie processen aanhangig tegen leden van de EVC-'58. Het betrof hier eisen tot ontruiming van EVC-gebouwen te Amsterdam, Rotterdam en Deventer.

Voortgezette agitatie onder bouwvakarbeiders.

Het dagblad "De Waarheid" heeft zijn best gedaan bij zijn lezers de indruk te vestigen dat, althans te Amsterdam, op vrij grote schaal acties worden ondernomen tegen de invoering van de CAO in de bouwvakken. In feite wordt in de hoofdstad echter op slechts enkele objecten gestaakt. Het totaal aantal stakers ligt niet boven de 200. De bouwvakbond van de EVC-'58, de ABWB, tracht evenwel door middel van actiecomité's het smeulende vuur voortdurend aan te wakkeren. Op 21 augustus riep het comité op tot een protest-staking van een halve dag. Aan de op die datum op touw gezette demonstratie (in de vorm van een in colonne optrekken van Amsterdam-West naar een bouwwerk in Amsterdam-Zuid, waar sedert 16 juni gestaakt wordt), namen ruim 200 personen deel. Des avonds werden nogmaals de koppen bij elkaar gestoken onder leiding van enkele EVC-1958-bestuurders. Het aantal aanwezigen bedroeg toen circa 150. Op 25 augustus schreef het "Amsterdams bouwvakcomité" opnieuw een vergadering voor de werkcomité's uit. De belangstelling bleef ver beneden de verwachting van de organisatoren en kwam niet boven de 40 bezoekers uit. De sprekers betoogden dat de algemeen verbandend-verklaring van de CAO per 1 september 1958 de strijd pas goed zou doen ontbranden, al wordt daarbij niet aan een landelijke actie gedacht.

Te Rotterdam, Den Haag en Utrecht werden tot dusverre geen of nauwelijks enige tekenen van protest tegen de gewijzigde loonsituatie in de bouwvakken geconstateerd. De betrokken werknemers gaan er dan ook met deze CAO op vooruit, behalve daar, waar het uitbetalen van "zwarte" lonen usance was geworden (voornamelijk in de grote steden).

Internationale betrekkingen.

Het Wereldvakverbond heeft in juli 1958 een drukke conferentie-activiteit aan de dag gelegd. Zowel de "oude" EVC als de EVC-1958 waren hierbij betrokken. In M.O. 6-'58 werd reeds medegedeeld dat het WVV-secretariaat tijdens de "conferentie tegen de gevaren van de atoomoorlog" (van 20-22 juni te Oost-Berlijn) de twee genoemde communis-

tische vakcentrales had uitgenodigd vertegenwoordigers te zenden naar de interne beraadslagingen over de Euromarkt te Praag op 1 en 2 juli. Na afloop daarvan zou gezamenlijk moeten worden gezocht naar een oplossing voor het conflict in de EVC. Beide partijen namen de uitnodiging aan. Alvorens echter te Praag op 3 juli met de "oude" EVC aan één tafel te gaan zitten, stelde de delegatie van de EVC-'58 de voorwaarde, dat het "oude" verbondsbestuur van de EVC zou capituleren voor de EVC-1958 en dat het WVV er toe zou overgaan Brandsen als vice-voorzitter te schorsen. Toen het WVV-secretariaat hierop niet inging, weigerde de EVC-'58-delegatie te verschijnen in een gemeenschappelijke bespreking onder leiding van Louis Saillant. Wel heeft laatstgenoemde delegatie een onderhoud met de secretaris van de VVI-Metaal, Adduci, gehad. In het algemeen kan worden gezegd, dat het WVV-secretariaat niet de ene of de andere partij in het gelijk heeft willen stellen. Het WVV blijft voorlopig de kat uit de boom kijken en hoopt waarschijnlijk dat het conflict binnenslands wordt opgelost, hetzij doordat één van beide groepen het loodje legt, hetzij door een verzoening. Het WVV verkeert kennelijk in het onzekere over de interne verwickelingen tussen de "oude" EVC en de EVC-1958. Het heeft afkeuring uitgesproken over het feit dat Reuter en Brandsen de bijstand van de justitie en politie hadden ingeroepen. Anderzijds hebben enkele leden van het WVV-secretariaat zich gevoelig getoond voor het door Brandsen aangevoerde argument, dat de vakbeweging niet met handen en voeten aan de communistische partij mag worden gebonden. In de naaste toekomst zal wel blijken of deze stelling officieel door het WVV wordt ondersteund dan wel als een verkapt "anti-communisme" wordt verworpen. Doch hoewel immers het WVV ook en vooral om propagandistische redenen verzekert zeer "ruim van geest" te zijn, kan er geen twijfel aan bestaan, dat het Wereldvakverbond het communisme tegenwerkende organisaties niet de hand boven het hoofd zal houden. Het Executief Comité van het WVV zal mogelijk in de komende najaarszitting een standpunt tegenover het conflict formuleren. Voorshands zijn in Praag nog geen wijzigingen gebracht in de formele verhouding tussen WVV en "oude" EVC.

Tekenend voor de houding van het WVV in dit opzicht is het feit, dat zowel de Metaalbond van de "oude" EVC als van de EVC-1958 zijn uitgenodigd elk met een 4-mans delegatie te verschijnen op de Van 21 tot 25 september eerstkomende te Praag te houden conferentie van de Vakverenigingsinternationale voor metaalarbeiders.

Wat de communistische vakbeweging in het buitenland betreft, staat wel vast, dat de Sowjet-Russische vakcentrale en het Tsjecho-Slowaakse vakverbond geheel aan de kant van de EVC-1958 staan. Bestuurders van de EVC-1958 hebben op hun reizen naar Oost-Europa ook nauw contact onderhouden met de CPSU en de partij in Tsjechoslowakije. Enige topfunctionarissen van de vakbeweging uit Oost-Duitsland verklaarden tijdens de WVV-conferentie te Berlijn, dat de situatie in Nederland hun niet duidelijk was en zij een afwachtende houding aannamen. De communistische partij in de DDR heeft zich, zoals hierboven reeds werd vermeld, in een harer organen volledig ten gunste van de EVC-1958 uitgesproken.

De Poolse vakbeweging schijnt niet onsympathiek tegenover de "oude" EVC te staan, hetgeen mede blijkt uit meerdere uitnodigingen tot een bezoek aan Polen, die de vakbeweging in dat land aan bestuurders van de "oude" EVC heeft gericht.

De Franse CGT heeft zich tot dusverre althans openlijk niet met het conflict ingelaten.

WVV-jeugdconferentie.

Van 14 tot 20 juli 1958 organiseerde het WVV in Praag voor de eerste maal een conferentie voor de werkende jeugd, die werd bijgewoond door circa 450 personen, afkomstig uit 65 landen. Met het oog op dit internationale samentreffen, waarvoor men reeds in 1957 was begonnen propaganda te maken, heeft de EVC getracht haar jeugdbeweging nieuw leven in te blazen. Deze pogingen zijn echter op niets uitgelopen. Niettemin hebben zowel de "oude" EVC als de EVC-1958 niet voor elkaar willen onderdoen en zich beijverd elk een vier man sterke afvaardiging naar Praag te zenden. Richtlijnen voor de arbeidende jeugd, hoe zich met meer kans op succes te organiseren, zijn op de conferentie niet verstrekt. Als gebruikelijk op dergelijke internationale bijeenkomsten werd een groot aantal resoluties en verklaringen geproduceerd. Behalve enkele vakbondspolitieke eisen met betrekking tot jeugdige arbeiders, waren de uitspraken van de conferentie afgestemd op de buitenlandse politiek van de Sowjet-Unie (bijvoorbeeld een aanbeveling tot het instellen van een atoomvrije zone in Europa; veroordeling van de Brits-Amerikaanse inmenging in Jordanië en Libanon; aanbeveling tot het houden van een topconferentie over het Midden-Oosten).

Het WVV en het Midden-Oosten.

Op 26 en 27 juli kwam het Executief Comité van het WVV in de Tsjechoslowaakse hoofdstad in buitengewone zitting bijeen ter bespreking van de situatie in het Midden-Oosten. De secretaris van de "oude" EVC, B. Brandsen, nam in zijn kwaliteit van vice-voorzitter van het WVV aan deze bijeenkomst deel. Van de EVC-1958 heeft niemand in dit comité zitting. Na een openingswoord van F. Zupka, voorzitter van het Tsjechoslowaakse vakverbond, hield L. Saillant een inleiding. In brieven aan het IVVV (Internationaal Verbond van Vrije Vakverenigingen) en het ICV (Internationaal Christelijk Vakverbond) riep het Executief Comité van het WVV op tot gemeenschappelijke waakzaamheid tegen het oorlogsgevaar en tot het bevorderen van de totstandkoming van een topconferentie. Tevens werd onmiddellijke terugtrekking van de Amerikaanse en Britse troepen uit het Midden-Oosten geeist. Dienovereenkomstig zond het Executief Comité ook een telegram aan de algemeen secretaris van de Verenigde Naties.

Vacancies.

Een vijftal bestuurders van de EVC-1958 bracht, vergezeld van echtgenoten, een vakantie van 3 weken in Tsjechoslowakije door. Zes bestuursleden van de "oude" EVC verbleven enige weken met vakantie in de DDR.

* * *

HOOFDSTUK III - OVERIGE GROEPERINGEN.

De Pacifistisch Socialistische Partij.

Protest op "derde weg"-basis.

Op 19 juli gaf het dagelijks bestuur van de Pacifistisch Socialistische Partij - PSP - een manifest uit, waarin het zich fel verontwaardigd toont over de interventie van Amerikaanse en Britse militaire eenheden in West-Azië.

Terwille van anti-democratische feodale en kapitalistische belangen, zo is in het manifest betoogd, wordt op mensonwaardige wijze met het leven van de mensheid gekokt en wordt onder leiding van Foster Dulles langs de rand van de afgrond van een derde wereldoorlog gebalanceerd. Het behoud van de vrede - aldus wordt verder gezegd - heeft men afhankelijk gesteld van de zelfbeheersing of het mededogen van de Russische leiders, die men terecht zo vaak een immoreel en fout optreden heeft verweten. Dan wordt het Amerikaanse en Britse ingrijpen terwille van de dictatoriale regimes tegen de Arabische bevrijdingsbeweging vergeleken met het misdadige optreden van de Sowjet-Russische troepen ter onderdrukking van de Hongaarse vrijheidsbeweging in november 1956.

In het manifest wordt de uiterst scherpe afkeuring van het Amerikaans-Britse optreden nog in zekere mate gecompenseerd door de aan het adres der Sowjet-Russen gerichte passages.

De inhoud van het op gezag van het dagelijks bestuur gepubliceerde manifest heeft aanleiding gegeven tot onenigheden in het hoofdbestuur van de PSP. Hierbij zou mede een stem zijn opgegaan, die tegen de politiek-radicalere tendens van het manifest bezwaar heeft gemaakt.

Politiek eenzijdiger, nl. meer gericht tegen het Westen, werd t.a.v. het conflict in het Nabije Oosten stelling genomen in een op 29 juli te Amsterdam onder leiding van de PSP-voorzitter H.J. van Steenis gehouden openbare protestvergadering. Daar richtte vooral J.W.E. Riemens zijn kritiek hoofdzakelijk op de Amerikaans-Britse interventie. Voorts zwaaide hij daarbij, evenals trouwens de tweede spreker Ds. Krijn Strijd, lof toe aan het communistische Eerste-Kamerlid Seegers, die een interpellatie had gehouden over het Midden-Oosten. Blijkbaar dienen deze geluiden te worden beschouwd als een uitvloeisel van het PSP-standpunt, dat de communistische politiek in voorkomende gevallen

kan worden ondersteund in dien deze door de PSPals juist wordt beschouwd.

"Kwade trouw van het Westen".

In het juli-nummer van het PSP-orgaan "Bevrijding" is een redactioneel artikel opgenomen, getiteld "Hongarije; fase in de koude oorlog".

Hierin wordt voorop gesteld dat de executie van Imre Nagy en zijn helpers te beschouwen als een gerechtelijke moord, en tevens als een dreigend symptoom, dat het Russische regime de-weg-terug heeft betreden naar de "harde" methoden.

Vervolgens wordt de vraag opgeworpen, welke machten en krachten verantwoordelijk zijn voor deze noodlottige ontwikkeling.

Uit het door de redactie zelf hierop gegeven antwoord spreekt een diep geworteld wantrouwen over de houding van het Westen t.o.v. Sowjet-Rusland. Volgens het blad staat men in het Westen in het algemeen vlot klaar met het antwoord, dat met de Russen nu eenmaal niet valt te praten.

Naar de mening van de redactie behoort de aan Nagy bedreven misdaad evenals de gehele Hongaarse tragedie tot de wereldpolitiek, zowel wat betreft uitwerking als drijfveren.

"Deze misdaad past in de totale misdaad in permanentie, de koude oorlog, die van twee kanten, door de oorlogsdrijvers in beide kampen tezamen wordt bedreven en uitgelokt! Waarna wordt opgemerkt, "dat in wezen de buitenlandse politiek van mensen als Luns en Dulles steeds ten doel had een werkelijke fundamentele verbetering in de verstandhouding tussen Oost en West te voorkomen".

Om deze uitspraak aannemelijk te maken wordt dan gesteld, dat men keer op keer de Russische vredesvoorstellen, ook wanneer ze wel degelijk een redelijke basis voor overleg bevatten, heeft afgedaan als "vredesoffensieven" en "propagandastunts". Hierdoor zou dan in de kaart zijn gespeeld van die elementen in het oostelijke kamp, die inderdaad afkerig waren van een ontspanning naar binnen zowel als naar buiten.

De hier verkondigde opvattingen dienen te worden gezien als een consequentie van de pacifistische tendens in de PSP. Deze voert tot het standpunt dat een gesprek met Rusland moet plaats hebben, dat de koude oorlog dient te worden beëindigd en de oprechtheid van het communistische verlangen naar vrede volledig op de proef moet worden gesteld.

De houding van de PSP jegens de CPN.

Ter illustratie van de houding van de PSP tegenover de CPN, kan nog het volgende worden opgemerkt.

In "Bevrijding" van juli jl. brengt het nieuwe PSP-lid van de Provinciale Staten Noord-Holland, H.J. Lankhorst verslag uit over de eerste zitting van dit college waaraan zijn fractie heeft deelgenomen.

Hij deelt mede dat de PSP-fractie leider tijdens een bespreking van het seniorenconvent bezwaar had gemaakt tegen het voorstel, de communisten de komende vier jaren wederom uit te sluiten van de commissies. De motieven die hiervoor golden schetst Lankhorst aldus:

1. De communisten zijn langs democratische weg in de Staten gekozen en mogen dus niet worden belemmerd hun taak uit te oefenen.
2. Men moet de consequenties van ~~het~~ democratische beginsel aanvaarden, o.a. de kans dat een dictatoriaal stelsel, gebruik makende van de democratie, aan de macht komt. De PSP-fractie meent echter dat de kansen voor een dergelijk stelsel bij een principieel sterke democratie minder groot zijn dan bij een verziekte democratie.
3. Een volkomen negeren van de communisten betekent een vrij steriele bestrijding van het communisme. Immers, wie men niet in een gesprek wil betrekken die kan men ook nooit overtuigen.

HOOFDSTUK IV - ACTIVITEITEN VAN INDONESIËRS, SURINAMERS, CHINEZEN enz.

Indonesië.

In verband met de vakantieperiode werd weinig activiteit van Indonesische studenten geconstateerd.

De herdenkingsdag van de stichting van de Indonesische Republiek (17 augustus) werd dit jaar op sobere wijze gevierd tijdens een bijeenkomst ten huize van de Indonesische Vertegenwoordiger te Wassenaar.

Opvallend was dat circa tachtig Ambonezen, in uniforme kakhi-kleding gestoken en onder militair commando van een hunner, eveneens aanwezig waren om trouw te betuigen aan de R.I.

De laatste tijd toont de Indonesische diplomatieke vertegenwoordiger een groeiende belangstelling voor Ambonezen in Nederland. Enige woonoorden werden door functionarissen van deze vertegenwoordiging bezocht. Aldaar zijn ook Indonesische films vertoond.

Ambon's toekomst.

Het hoofd van de politieke missie Ir. J.A. Manusama brengt met enige andere Ambonezen momenteel een bezoek aan Amerika teneinde te San Fransisco een congres van de "International Council of Christian Churches" bij te wonen.

Sedert kort is zowel in Den Haag als in Amsterdam een militante Ambonese Jongerengroep opgericht onder de naam "Front Pemuda Maluku" met doel de hand tussen de Ambonese jeugd in Nederland en de R.M.S. niet te laten verslappen en de jongelui aan te sporen hun toekomstplannen op Ambon gericht te houden. Het ligt in de bedoeling een orgaan uit te geven.

"Ons Surinam" ontving een uitnodiging van "The Society of African Culture" (Présence Africaine) in Parijs om de 2e conferentie van negerschrijvers en artisten - van 21 tot 25 september a.s. te Rome - bij te wonen. Besloten werd zich daar te doen vertegenwoordigen.

In de jongste verslagperiode werd Nederland bezocht door meerdere handelsdelegaties uit de Chinese Volksrepubliek. De diplomatieke vertegenwoordiging der Chinese Volksrepubliek in Den Haag werd met enige functionarissen uitgebreid.

De schrijver Theun de Vries, voorzitter der vereniging Nederland-USSR, vertrok medio augustus via Moskou voor een bezoek aan communistisch China. Hij maakt de reis op uitnodiging.

Stakings overzicht over juli en augustus 1958.

<u>Bedrijf</u>	<u>Aanleiding</u>	<u>Inmenging Vakbonden</u>	<u>Resultaat</u>	V o l g n o
<u>JULI 1958</u>				
Fa. Hillen en Roosen te Amsterdam.	Invoering nieuwe CAO - bouwvak.	EVC-'58 stookte.	Geen.	1.
Fa. Haitzma, Harlingen.	Invoering nieuwe CAO- bouwvak.	EVC-'58 stookte.	Geen.	2.
Aannemingsmij. Faas te Amsterdam.	Invoering nieuwe CAO - bouwvak.	EVC-'58 stookte.	Geen.	3.
Rijnl. Beton Mi te Amsterdam.	Invoering nieuwe CAO - bouwvak.	EVC-'58 stookte.	Geen.	4.
NV Schilders- bedrijf "Trio" te Amsterdam.	Invoering nieuwe CAO - bouwvak.	EVC-'58 stookte.	Geen.	5.
Fabr. betonmate- rialen "Nijlan- do" te Deventer.	Invoering nieuwe CAO - bouwvak.	EVC-'58 stookte.	Geen.	6.
<u>AUGUSTUS 1958</u>				
Fa. Hillen en Roosen te Amsterdam.	Invoering nieuwe CAO - bouwvak.	EVC-'58 stookte.	Geen.	1.

V Begin De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal stakers
 o in aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal ar-
 o vori- beiders aan dat in normale toestand werkzaam is.

- l ge
 l maand
- staking met vooraf bepaalde tijdsduur (korter dan 24 uren)
 - staking met vooraf bepaalde tijdsduur (24 uur of langer)
 - = staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30								
	<u>JULI 1958</u>																																					
1.	16-6 1958											115	40 (12 molest-stakers)																									
2.	24-6 1958			33																																		
3.	25 en 26-6 1958											Aantal stakers: ± 200.																										
4.	27-6 1958											42																										
5.												160																										
												160																										
6.																						29						28										
	<u>AUGUSTUS 1958</u>																																					
1.	16-6 1958											115	40 (12 molest-stakers)																									

A G E N D A :

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
5-20 aug. 1958	4e Wereldconferentie tegen A- en H-bommen.	Tokio	Jap.Raad
4-13 sept. 1958	5e IUS-congres (studenten)	Peking	IUS
21-25 sept. 1958	3e Intern. Beroepsconferentie VVI-Metaal.	Praag	WVV
27-28 sept. 1958	Congres Chevofa/EVC-'58	Amsterdam	EVC-'58
16-19 okt. 1958	2e Wereldconferentie VVI-Land- en Bosbouwarbeiders.	Boekarest	WVV
* 27 okt. - 1nov.'58	12e congres Sowjet-Russische Vakcentrale.	Moskou	WVV
* Begin nov. 1958	Congres BNOP/EVC-'58.	Amsterdam	EVC-'58
1 en 2 nov. 1958	5e EVC-congres.	Amsterdam	"oude" EVC.
* november 1958	Congres Metaal/EVC-'58.	Amsterdam	EVC-'58
28-30 nov. 1958	3e Congres FIR (voormalig-verzet).	Wenen	FIR
* December 1958	Congres BHBV.	Amsterdam	"oude" EVC.
* Kerstmis 1958	19e Partijcongres CPN.	Amsterdam	CPN.
april 1959	11e zitting Algemene Raad van het WVV.	China	WVV
* mei 1959	1e Intern. conferentie VVI-Handel.	Praag	WVV
* mei 1959	Internationaal Congres VVI-Chemie.	Leipzig	WVV
* juli 1959	3e Intern. Beroepsconferentie VVI-Mijnen.	Katowice (Polen)	WVV
26 juli/4 aug.'58	7e Wereldjeugdfestival.	Wenen	WFDJ
* najaar 1959	2e Internationale Beroepsconferentie VVI-Overheid.	Berlijn	WVV

* * *

* = nieuw c.q. aangevuld.